

Kommunstyrelsen

Tjänsteskrivelse - Kommunstyrelsen årliga uppsiktsplikt över kommunala bolag 2021

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att föreslå kommunfullmäktige att besluta

att fastställa av Gästrike Räddningstjänsts årsredovisning samt att bevilja direktionen samt de enskilda ledamöterna i direktionen ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

För kommunstyrelsens egen räkning föreslås kommunstyrelsen att besluta:

att verksamheten i bolagen Gävle Stadshus AB, Gävle Energi AB, Gävle Kraftvärme AB, Gävle Energisystem AB, Bionär Närvärme AB, AB Gavlegårdarna, Gavlefastigheter Gävle kommun AB, Gavle Drift & Service AB, GAVLIA AB, Gävle Hamn AB, Gävle Parkeringsservice AB, Gästrike Vatten AB och Gävle Vatten AB har varit förenlig med det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna i enlighet med respektive bolags bolagsordningar.

att verksamheten i det delägda bolaget Svenska Kommunförsäkrings AB har bedrivits i relation till vad som stadgas i bolagsordningarna för bolaget avseende det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheter

att verksamheten i de delägda bolagen Bomhus Energi AB, Gästrike Ekogas AB, Ostkustbanan AB har bedrivits i relation till vad som stadgas i bolagsordningarna för respektive bolag, i en omfattning som är rimlig med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt, avseende det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna

att verksamheten i de delägda kommunalförbunden Gästrike Återvinnare, Gästrike Räddningstjänst, har bedrivits i relation till vad som stadgas i förbundsordningarna för respektive förbund, i en omfattning som är rimlig med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt, avseende det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna

att uppdra till kommunledningskontoret att fortsätta utveckla formerna för kommunstyrelsens uppsiktsplikt över de delägda bolagen.

Kommunstyrelsen

Ärendet i korthet

Ärendet i korthet

Enligt Kommunallagens 6 kapitel § 1a och b ska kommunstyrelsen i årliga beslut för varje hel- och delägt bolag pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Kommunledningskontoret har sammanställt underlag från bolagen för denna uppsiktsroll.

Beslutsunderlag

Lagstiftning

Enligt Kommunallagens 6 kapitel § 1a och b ska kommunstyrelsen i årliga beslut för varje hel- och delägt bolag pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Styrelsen skall också ha uppsikt över sådana kommunalförbund som kommunen är medlem i.

Om kommunstyrelsen finner att så inte är fallet, ska den lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder.

Kommunstyrelsen ska också vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de krav som anges i Kommunallagens 3 kapitel 17 och 18 §§ är uppfyllda i hel- och delägda bolag. Dessa krav omfattar att kommunfullmäktige i helägda bolag ska:

1. Fastställa det kommunala ändamålet med verksamheten,
2. Se till att det fastställda kommunala ändamålet och de kommunala befogenheter som utgör ram för verksamheten anges i bolagsordningen,
3. Utse samtliga styrelseledamöter, och
4. Se till att det anges i bolagsordningen att fullmäktige får ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas.

I delägda bolag ska fullmäktige se till att det delägda bolaget omfattas av ovanstående krav i en omfattning som är rimlig med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt.

Ställningstagande helägda och vissa delägda bolag

Underlag för kommunstyrelsens ställningstagande om den verksamhet som respektive bolag har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna, är bolagsstyrningsrapport, årsredovisning samt revisorernas granskningsrapport för respektive bolag.

I företagspolicy, antagen av kommunfullmäktige 2012-06-18 §116, under § 10 "Information om bolagsstyrning och bolagets interna kontroll", anges att "Bolagen ska årligen upprätta särskild rapportering om bolagsstyrningsfrågor. Bolagen kan välja mellan att upprätta en särskild

Kommunstyrelsen

rapport eller att redovisa informationen som en del av bolagets årsredovisning.

Rapportering sker enligt anvisningar från kommunstyrelsen.”

Anvisningar för att upprätta en särskild bolagsstyrningsrapport har gått ut till Gävle Stadshus AB med dotterbolag samt Gästrike Vatten AB och Gävle Vatten AB. Dessa bolag har lämnat en bolagsstyrningsrapport för verksamheten 2021.

Årsredovisningar för bolagen bifogas ärendet. Bolagen i Stadshuskoncernen som är dotterbolag i en underkoncern ingår även i årsredovisningen för moderbolaget. Revisionsrapporter och lekmannarevisorernas granskningsrapporter ingår i årsredovisningarna. Årsredovisningarna har med godkännande behandlats på årsstämmor. I bolagsstyrningsrapporter för 2021 har bolagen bedömt att verksamheten bedrivits i enlighet med styrande dokument, däribland bolagsordningar. Årsredovisningar för bolagen har avlämnats för 2021 med undertecknade revisionsberättelser. Revisionen har lämnat undertecknade granskningsrapporter där bolagens verksamhet 2021 bedömts ha varit förenlig med det kommunala ändamålet.

Utifrån dessa underlag föreslås kommunstyrelsen besluta att verksamheten i bolagen;

- Gävle Stadshus AB,
- Gävle Energi AB med dotterbolagen Gävle Kraftvärme AB, Gävle Energisystem AB, Bionär Närvärme AB
- AB Gavlegårdarna,
- Gävle Hamn AB
- Gavlefastigheter Gävle kommun AB med dotterbolaget Gavlia AB och dotterdotterbolaget Gavle Drift och Service AB.
- Gävle Parkeringsservice AB
- Gästrike Vatten AB,
- Gävle Vatten AB

har varit förenlig med det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna i enlighet med respektive bolags bolagsordning.

Ställningstagande övriga delägda bolag

I delägda bolag ska fullmäktige se till att det delägda bolaget omfattas av ovanstående krav i en omfattning som är rimlig med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt.

Följande delägda bolag omfattas av detta ställningstagande

- Svenska Kommunförsäkrings AB (ägarandel 9 %)
- Bomhus Energi AB (ägarandel 50% via Gävle Energi AB)
- Gästrike Ekogas AB (ägarandel 49% via Gävle Energi AB)*
- Ostkustbanan AB (ägarandel 9%)

* samt andelen via Gästrike Återvinnare som äger 51 % i bolaget.

Kommunstyrelsen

För de delägda bolagen Bomhus Energi AB, Gästrike Ekogas AB, Visit Hälsingland Gästrikland AB och Ostkustbanan AB samt kommunalförbunden Gästrike Rättningsjänst och Gästrike Återvinnare har revisorerna i granskningsrapporter och revisionsberättelser uttalat att respektive bolag och förbund bedöms bedriva verksamheten enligt bolagsordning och kommunfullmäktiges ändamål. Kommunstyrelsen föreslås därmed att utifrån denna information samt årsredovisningar och löpande information besluta att verksamheten i de delägda bolagen bedrivits i relation till vad som stadgas i bolagsordningarna för respektive bolag, i en omfattning som är rimlig med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt, avseende det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna.

Under året har Visit HälsinglandGästrikland likviderats enligt av fullmäktige fattat beslut och likvid för återstående aktiekapital har utbetalats till Gävle kommun.

Gästrik Rättningsjänst har inte uppfyllt det finansiella målet att årets resultat ska vara större eller lika med noll åren 2019-2021 och för den perioden har en förlust på 16 919 tkr redovisats varav 9 206 tkr täckts av Gävle kommun enligt beslut i KF 2022-02-21, dnr 22KS57.

Gästrik Rättningsjänst årsredovisning och ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2021 ska beslutas av Gävle kommunfullmäktige då förbundet är en direktion. Då detta inte skett som ett eget ärende till kommunfullmäktige under våren 2022 finns beslutsförslag till kommunfullmäktige i detta ärende.

Gävle kommunfullmäktige beslutade i december 2021, i likhet med övriga ägarkommuner, om ny förbundsordning för Gästrike Rättningsjänst. Den nya förbundsordningen innebär bl a att en ny kostnadsfördelning för mellan medlemskommunerna baserad på folkmängd. Det innebär att Gävle kommun ska stå för 61,6 % av kostnaderna för förbundets verksamhet mot tidigare 54,41 % av kostnaderna.

Det delägda bolaget Gästrike Ekogas AB redovisar en förlust på -5 985 tkr. För att stärka bolaget beslutade ägarna tidigare år om ett aktieägartillskott på 40 mnkr där Gävle Energi AB betalat 19,6 mnkr. Gästrike Återvinnares beslut om utbetalning av aktieägartillskottet har varit överklagat men överklagan har inte fått bifall i Förvaltningsrätten. Motparten överklagade till Kammarrätten som beslutade att inte meddela prövningstillstånd. Gästrike Återvinnare har under 2022 utbetalat 20,4 mnkr och därmed är hela aktieägartillskottet reglerat.

Svenska kommunförsäkring ingår inte längre i den sammanställda redovisningen då kommunens ägarandel minskat till 9,29% på grund av riktad nyemmission till övriga delägda bolag. Försäkringsbolaget står

Kommunstyrelsen

under tillsyn av Finansinspektionen och skall enligt EU-kommissionens delegerade förordning 2015/35 upprätta särskild rapportering ”Regelbunden tillsynsrapport SFCR – Solvency and Financial Condition Report 2017”. Denna rapportering innehåller utöver redovisning av bolagens verksamhet även beskrivning av riskprofil, kapitalbas och värdering av solvensändamål och denna rapportering är betydligt mera omfattande än kraven i företagspolicyn angående upprättande av bolagsstyrningsrapport varför försäkringsbolaget anses uppfylla det kravet.

Beslutsunderlag

Respektive juridisk persons årsredovisning, revisionsberättelsen
lekmannarevisionens granskningsrapporter

Beslutet ska skickas till

SG Ekonomi

Martin Svaleryd
Ekonomidirektör